

БУЛГАН АЙМГИЙН
ЗАСАГ ДАРГЫН ДЭРГЭДЭХ
СТАТИСТИКИЙН ХЭЛТЭС

БУЛГАН АЙМГИЙН НИЙГЭМ ЭДИЙН ЗАСГИЙН байдал

Monthly bulletin of **STATISTICS**

2019/4
www.bulgan.nso.mn

СТАТИСТИК МЭДЭЭЛЛИЙГ ХЭРХЭН АВАХ ВЭ?

www.1212.mn
СТАТИСТИКИЙН МЭДЭЭЛЛИЙН
НЭГДСЭН САН

www.nso.mn сайтын
Хэрэглэгчийн бүртгэлд
бүртгүүлснээр цахим
хаягаар тогтмол
авч болно.

Monstat ezStat
аппликейшн

1900-1212
Лавлах утас

@statistic_mn

Статистик
мэдээлэл

Үндэсний Статистикийн
Хорооны
НОМЫН САН

Онлайн лавлах
мессенжер
8:30-17:30

ТӨРИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭГ

ХҮНД СУРТАЛ
АВИЛГА

ҮГҮЙ НЭЭЛТТЭЙ
ХҮРГЭНЭ

ГАРЧИГ

Аргачлалын тайлбар.....	2
Товч танилцуулга.....	6
I. 1 Хүн ам.....	14
I. 2 Хөдөлмөр.....	15
I. 3 Нийгмийн халамж.....	16
I. 3 Нийгмийн даатгал.....	16
I. 4 Эрүүл мэнд	17
I. 6 Гэмт хэрэг	18
II.2 Банк, Санхүү.....	19
II.3 Үнэ.....	20
II.6 Аж үйлдвэр.....	25
II.6 Барилга.....	26
II.8 Худалдан авах ажиллагаа.....	27
II.9 Газар өмчлөл.....	32
II.10 Бизнес регистрийн сан.....	32
II.14 Мал аж ахуй.....	34
II.15 Газар тариалан.....	38

Аргачлалын тайлбар

Хөдөлмөр

Бүртгэлтэй ажилгүй иргэдэд Монгол Улсын хуулиар зөвшөөрөгдсөн хөдөлмөрлөх насны, хөдөлмөр эрхлэх чадвартай, цалин хөлстэй ажил болон хувиараа хөдөлмөр эрхлэгдэггүй, тухайн үед ажиллахад бэлэн, цалин хөлстэй ажил идэвхитэй хайж байгаа хөдөлмөр, халамжийн үйлчилгээний хэлтэс, хөдөлмөрийн төв бирж, хөдөлмөрийн хувийн биржид бүртгүүлсэн ажилгүй иргэдийг хамруулна.

Нийгмийн даатгал, халамж

Нийгмийн даатгал нь иргэн болон төр, аж ахуйн нэгж байгууллагаас зохих журмын дагуу шимтгэл төлж, нийгмийн даатгалын сан бүрдүүлэх, даатгуулах, өндөр наслах, хөдөлмөрийн чадвараа алдах, өвчлөх, ажилгүй болоход өөрт нь, тэрчлэн даатгуулагч нас барахад түүний асрамжид байсан хүмүүст хууль тогтоомжид заасан тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөр өгөх агуулга бүхий нийгэм эдийн засгийн арга хэмжээ юм. Тэтгэврийн, тэтгэмжийн, эрүүл мэндийн, үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалан өвчний, ажилгүйдлийн даатгал гэсэн төрлөөс нийгмийн даатгал бүрдэнэ. Нийгмийн даатгалын сан нь ажил олгогч, даатгуулагчийн хөдөлмөрийн хөлс, түүнтэй адилтгах орлогоос тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөр, үйлчилгээнд зарцуулах болон нийгмийн даатгалын үйл ажиллагааны зардлыг нөхөх зорилгоор төлсөн шимтгэлийн орлого, бусад эх үүсвэрээс бүрдэнэ. Нийгмийн даатгалын тухай хууль болон гэрээний үндсэн дээр нийгмийн даатгалын санд нийгмийн даатгалын шимтгэл төлж даатгуулсан, нийгмийн

даатгалын сангаас тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөр авах эрх бүхий этгээдийг даатгуулагчаар тооцно. Тэтгэвэр нь даатгуулагчийг өндөр наслахад насан туршид нь, хөгжлийн бэрхшээлтэй болоход хөдөлмөрийн чадвар нь сэргээгдэх хүртэл, нас барахад нь түүний гэр бүлийн хөдөлмөрийн чадваргүй гишүүд (хүүхэд 16 нас, сургуульд суралцаж байгаа бол 19 нас хүртэл)-ийн нийгмийн баталгааг хангах зорилгоор нийгмийн даатгалын сангаас олгох мөнгөн хөрөнгө байна.

Тэтгэмж нь хөдөлмөрийн чадвараа түр алдах, жирэмслэх, амаржих, нас барах тохиолдолд даатгуулагчид нийгмийн даатгалын сангаас нэг удаа олгох мөнгөн хөрөнгө байна. Нийгмийн халамжийн дэмжлэг туслалцаа шаардлагатай хүнд хуульд заасан тэтгэвэр, нөхцөлт мөнгөн тэтгэмж олгох, олон нийтийн оролцоонд түшиглэсэн халамжийн болон төрөлжсөн асрамжийн үйлчилгээ үзүүлэх үйл ажиллагааг нийгмийн халамж гэнэ

Эрүүл мэнд

Жирэмслэлтийн хугацаанаас хамаарахгүйгээр ердийн төрөлтөөр эсвэл мэс ажилбараар ургийг умайнаас гарган авсны дараа нярай амьсгалж байсан эсвэл амьдын бусад ямар нэгэн шинж тэмдэг, өөрөөр хэлбэл, зүрхний цохилт, хүйний судасны лугшилт, булчингийн тодорхой хөдөлгөөн илэрч байвал хүй эсвэл эхэсийг салгасан эсэхийг харгалзахгүйгээр амьд төрөлтөд тооцно.

Амьд төрсөн 1000 хүүхдэд ногдох нялхсын эндэгдлийг тодорхойлохдоо тухайн хугацаанд 1 хүртэлх насандаа эндсэн

хүүхдийн тоог амьд төрсөн хүүхдийн тоонд харьцуулна.

Амьд төрсөн 1000 хүүхдэд ногдох хүүхдийн эндэгдлийг тооцохдоо тухайн хугацаанд 5 хүртэлх насандаа эндсэн хүүхдийн тоог амьд төрсөн хүүхдийн тоонд хуваана. Эндсэн эхийн тоонд жирэмсний хугацаанд болон төрөх үедээ эсвэл төрснөөс хойш 42 хоногийн дотор жирэмслэлтийн байрлал, үргэлжилсэн хугацаанаас үл хамааран жирэмслэлт, төрөлт болон түүнийг удирдахтай холбоо бүхий шалтгаанаар эндсэн эхийг хамааруулна.

Халдварт өвчний өвчлөлийн 10000 хүнд ногдох түвшинг тооцохдоо тайлант хугацаанд амбулаторийн үзлэгээр шинээр бүртгэгдсэн нийт халдварт өвчний тохиодлын тоог тухайн хугацааны хүн амын тоонд харьцуулна.

Аюулт үзэгдэл, осол

Гамшиг гэж аюулт үзэгдэл, техникийн холбогдолтой осол, алан хядах ажиллагаа, дэлбэрэлтийн улмаас олон хүний эрүүл мэнд, амь нас хохирох, мал амьтан олноор хорогдох, эд хөрөнгө, хүрээлэн байгаа орчинд улс, орон нутгийн дотоод нөөц боломжоос давсан хохирол учрахыг хэлнэ.

Аюулт үзэгдэл гэж хүчтэй цасан болон шроон шуурга, ган, зуд, үер, газар хөдлөлт, цөлжилт болох, гал түймэр, хүн, мал, амьтны болон ургамлын гоц халдварт өвчин гарах, хортон мэрэгчид тархах зэргийг хамруулан ойлгоно. Техникийн холбогдолтой осол гэж үйлдвэрлэл, технологийн горим зөрчигдсөнөөс тоног төхөөрөмж, барилга, байгууламж, шугам, сүлжээ эвдрэх, тээврийн хэрэгсэл осолдох,

сүйрэх, цацраг идэвхт болон химийн хорт бодис алдагдах зэргийг хамруулан ойлгоно.

Гэмт хэрэг

Эрүүгийн хариуцлага хүлээлгэхээр Монгол Улсын Эрүүгийн хуульд заасан, нийгэмд аюултай, гэм буруутай үйлдэл, эс үйлдэхүйг гэмт хэрэг гэнэ. Гэмт хэргийн нийгмийн шинж чанар, аюулын хэр хэмжээ, оногдуулж болох ялын хүнд хөнгөнийг харгалзан гэмт хэргийг хөнгөн, хүндэвтэр, хүнд, онц хүнд гэж ангилна. Гэмт хэргийн тоог Монгол Улсын Эрүүгийн хуульд заасны дагуу гэмт хэргийн төрлөөр нэгтгэн гаргаж байна. Тухайлбал:

- Хүний ам бие, эрүүл мэндийн эсрэг гэмт хэрэг
- Хүүхэд гэр бүл, нийгмийн эсрэг гэмт хэрэг
- Өмчлөх эрхийн эсрэг гэмт хэрэг
- Үндэсний аюулгүй байдлын эсрэг гэмт хэрэг
- Нийгмийн аюулгүй байдлын эсрэг гэмт хэрэг
- Хүн амын эрүүл мэндийн эсрэг гэмт хэрэг
- Тээврийн хэрэгслийн хөдөлгөний аюулгүй байдал, ашиглалтын журмын эсрэг гэмт хэрэг
- Шүүн таслах ажиллагааны эсрэг гэмт хэрэг
- Байгаль хамгаалах журмын эсрэг гэмт хэрэг
- Бусад гэмт хэрэг

18 ба түүнээс дээш насны 10000 хүнд ногдох бүртгэгдсэн гэмт хэргийн тоог тодорхойлохдоо нийт бүртгэгдсэн гэмт хэргийн тоог 18 ба түүнээс дээш насны хүн амын дундаж тоонд харьцуулна.

Дор дурьдсан этгээдэд хэрэг бүртгэгч, мөрдөн байцаагч эрүүгийн хэрэг үүсгэж, үндэслэл бүхий тогтоол гаргасан бол сэжигтнээр тооцно. Үүнд:

-Уг этгээдийг гэмт хэрэг үйлдэж байх үед буюу үйлдэл дор нь барьсан

-Гэмт хэрэг үйлдсэн этгээдийг хохирогч буюу харсан хүн шууд заасан

-Уг этгээдийн бие, хувцас, эд зүйл, орон байранд гэмт хэргийн ул мөр тодорхой илэрч олдсон

-Уг этгээд хэргээ илчлэн ирсэн

-Гэмт хэрэгт сэрдэгдэх үндэслэл бүхий бусад баримт байгаа бол

Хэрэг бүртгэгч, мөрдөн байцаагч тогтоол үйлдэж, ял сонгосон этгээдийг яллагдагчаар тооцно.

Төрийн санхүү

Орон нутгийн төсвийн суурь орлого гэж тухайн шатны төсөвт орох татварыг доод хувь хэмжээгээр тооцсон орлого болон татварын бус орлогын нийлбэрийг хэлнэ. Орон нутгийн суурь зарлага гэж сум, аймаг, нийслэлийн удирдлагыг хэрэгжүүлэх чиг үүрэгтэй холбогдох урсгал болон хөрөнгийн зарлага, нийгмийн асрамж, халамжийн үйлчилгээ, байгаль орчныг хамгаалах, нөхөн сэргээх зардлыг хэлнэ.

Төсвийн тэнцэл гэж тухайн төсвийн жил, улирлын нийт орлого, зарлагын зөрүүг хэлнэ. Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлаас батлан аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн Засаг дарга бүрдүүлж зарцуулах төсөв нь орон нутгийн төсөв байна.

Татварын орлогод орлогын албан татвар, нийгмийн даатгалын шимтгэл, хураамж, өмчийн татвар, дотоодын бараа, үйлчилгээний татвар, гадаад худалдааны татварын орлого болон бусад татвар орно.

Төрийн өмчийн оролцоотой аж ахуйн нэгжийн төрийн өмчид ногдох хувьцааны

ногдол ашиг, хүү, торгуулийн орлого, түрээсийн орлого, төсөвт газрын өөрийн орлого болон татварын бус бусад орлогоос татварын бус орлого бүрдэнэ.

Төсвийн зарлагыг урсгал зардал, хөрөнгийн зардал, цэвэр зээл гэж ангилна. Бараа, үйлчилгээний зардал, зээлийн үйлчилгээний төлбөр, татаас ба урсгал шилжүүлгээс урсгал зардал бүрдэнэ.

Үнэ

Хэрэглээний үнийн индекс (ХҮИ) нь хэрэглэгчдийн худалдаж авсан бараа, үйлчилгээний нэр төрөл, чанар өөрчлөлтгүй тогтвортой байхад үнэ дунджаар хэрхэн өөрчлөгдөж буйг хэмжих үзүүлэлт бөгөөд нийт өрхөөр тооцсон үнийн өөрчлөлтийг харуулна. ХҮИ-ийн тооцоонд хэрэглээний сагс, хэрэглээний жин гэсэн хоёр үзүүлэлтийг ашиглана. Хэрэглээний сагс нь дундаж зарлагатай өрхийн хэрэглээг төлөөлөх чадвартай, хэрэглээний үнийн индекс тооцох зорилгоор бүрдүүлсэн хүн амын өргөн хэрэглээний бараа, үйлчилгээний үнийн өөрчлөлтийг тооцоход бараа, үйлчилгээний тоо хэмжээ, төрөл, чанар зэргийг тогтмолоор авч үздэг. Хэрэглээний бараа үйлчилгээний жин гэж өрхийн худалдаж авсан бараа, үйлчилгээний нийт зардалд тухайн бараа, үйлчилгээний зардлын эзлэх хувийн жин юм. ХҮИ-ийн тооцоонд Ласпейресийн үнийн индексийн томъёог ашиглаж болно.

$$I_p^L = \frac{\sum_{i=1}^n p_{it} * q_{io}}{\sum_{i=1}^n p_{io} * q_{io}}$$

I_p^L - t тайлант үеийн Ласпейресийн үнийн индекс

t - тайлан үе

o - суурь үе

p_{it} - 'i' барааны тайлант үеийн үнэ,

p_{io} - 'i' барааны суурь үеийн үнэ,

q_{io} - 'i' барааны суурь үеийн худалдан авсан тоо, хэмжээ,

$\sum$ - нийлбэрийн тэмдэг

Ерөнхий тэмдэглэл

I. Саруудыг ром тоогоор тэмдэглэв (I, II, III, IV, V... гэх мэт)

Тухайн сарыг оруулсан жилийн эхнээс өсөн нэмэгдэх дүнг харуулахдаа I-IV, I-X зэргээр илэрхийлэв.

II. Дараах тэмдэглэлийг ашиглав:

... мэдээлэл байхгүй

0.0 маш бага тоо

- гүйцэтгэл байхгүй

III. Орон дэвшүүлэлтээс хамаарч зарим үзүүлэлтийн нийлбэр нь дүнтэйгээ, бүтцийг хувиар илэрхийлэхэд 100 хувиас бага зэрэг зөрүүтэй байж болно.

Аж үйлдвэр

Аж үйлдвэрийн салбарын нийт үйлдвэрлэл нь аж ахуйн нэгжүүдийн тайлант хугацаанд зах зээлд болон өөрийн эцсийн хэрэглээнд зориулж үйлдвэрлэсэн бүтээгдэхүүнээс бүрдэнэ.

Аж үйлдвэрийн салбарын борлуулсан бүтээгдэхүүн нь аж ахуйн нэгжүүдийн тайлант хугацаанд худалдсан буюу гадагш гүйцэтгэсэн ажил, үйлчилгээний хэмжээ юм.

Аж ахуйн нэгжүүдийг эдийн засгийн үйл ажиллагаагаар нь ангилахдаа НҮБаас гишүүн орнууддаа мөрдөхийг зөвлөмж болгосон эдийн засгийн бүх төрлийн үйл ажиллагааны олон улсын стандарт ангилалд үндэслэсэн үндэсний ангиллыг мөрдөж байна.

I. Нийгмийн үзүүлэлт

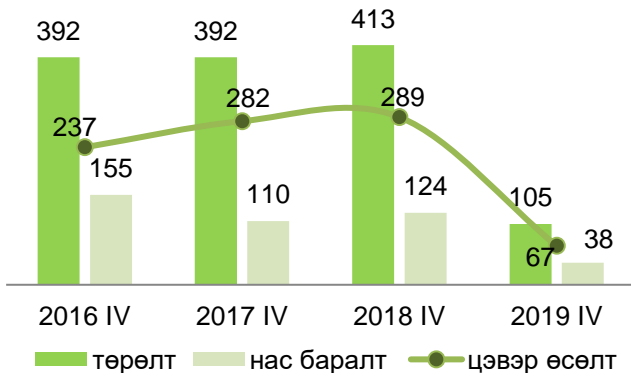

I.1 Хүн ам

Иргэний бүртгэлд шинээр төрсөн 105 хүүхэд, нас барсан 38 хүний бүртгэлийг бүртгэсэн нь өмнөх оны мөн үеийнхээс шинэ төрсөн хүүхэд 308 буюу 3.8 дахин буурсан бол нас барал 86 буюу 3.2 дахин өсжээ.

Зураг I.1.2

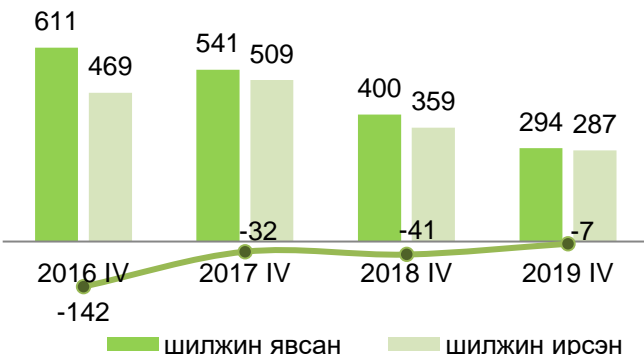
Бүртгэгдсэн төрөлт, нас баралт

4-р сарын байдлаар 287 хүн шилжин ирж, 294 хүн шилжин явсан нь өмнөх оны мөн үеийнхээс шилжин ирсэн хүн 72 буюу 20 хувиар, шилжин явсан хүн 106 буюу 26.5 хувиар тус тус буурсан байна.

Зураг I.1.3

Бүртгэгдсэн шилжих хөдөлгөөн

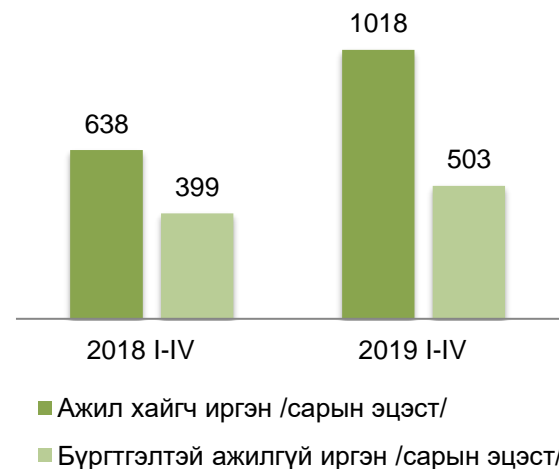

I.2 Бүртгэлтэй, ажилгүй иргэн

Аймгийн хөдөлмөрийн хэлтэст ажил хайгч иргэн 1018 болсны 501 нь эмэгтэй байна. Ажил хайгч иргэдийн 0.1 магистр, докторын, 13.9 хувийг бакалаврын болон дипломын боловсролтой, 2.9 хувийг тусгай мэргэжлийн дунд, 4.6 хувийг техникийн болон мэргэжлийн, 64.6 хувийг бүрэн дунд боловсролтой, 9.8 хувийг суурь боловсролтой, 2.9 хувийг бага боловсролтой, 1.1 хувийг боловсролгүй иргэд эзэлж байна.

Зураг I.2.1

Хөдөлмөрийн хэлтэст шинээр бүртгүүлсэн, ажилд зуучлагдан орсон иргэд

Аймгийн хэмжээнд ажил хайгч иргэдийн 14.5 хувийг 15-24 насны, 32.9 хувийг 25-34 насны, 27.5 хувийг 35-44 насны, 20.7 хувийг 45-54 насны, 3.7 хувийг 55-59 насны, 0.6 хувийг 60-аас дээш насны хүмүүс эзэлж байна.

Зураг I.2.2

Бүртгэлтэй ажилгүй иргэд боловсролын түвшингээр

I.3.Нийгмийн даатгал, халамж
Нийгмийн даатгал

Нийгмийн даатгалын сангийн орлого 4263.9 сая төгрөг болж өмнөх оны мөн үеэс 938.4 сая төгрөг буюу 28.2 хувиар өсч, зарлага 19919.7 сая төг болж өмнөх оны мөн үеэс 8402.2 сая төг буюу 73.0 хувиар өссөн байна.

Тэтгэврийн даатгалын сангийн орлого өмнөх оны мөн үеэс 649(23.9%) сая төгрөгөөр, тэтгэмжийн даатгалын сангийн орлого 224.6(66.4%) сая төгрөгөөр, ажилгүйдлын даатгалын сангийн орлого 19.5(25.5%) сая төгрөгөөр өссөн нь голлон нөлөөлсөн байна.

Нийгмийн даатгалын сангийн зарлага 19919.7 сая төгрөг болж өмнөх оны мөн үеэс тэтгэврийн даатгалын сангийн зарлага 8373.6(76.9%) сая төгрөгөөр, тэтгэмжийн даатгалын сангийн зарлага 45.5(11%) сая төгрөгөөр өсч, ажилгүйдлийн даатгалын сангийн зарлага 17.1(16.3%) сая төгрөгөөр, буурсан байна.

Нийгмийн халамж

Хөдөлмөр, халамжийн үйлчилгээний газрын мэдээллээр нийгмийн халамжийн сангаас 32885 хүн 1533.6 сая төгрөгийн тэтгвэр, тэтгэмж олгосон нь өмнөх оны мөн үеийнхээс нийгмийн халамжийн тэтгэвэр, тэтгэмж авагчид 349.3 сая.төг буюу 29.5 хувиар өсч, харин нийгмийн халамжийн тэтгэвэрт 995 хүн хамрагдаж 634.5 сая.төг олгосон нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 195.4 сая.төг буюу 44.5 хувиар өссөн байна.

Нийгмийн халамжийн үйлчилгээ, хөнгөлөлтөд 29846 хүн хамрагдсаны 4 хувь нь нийгмийн халамжийн хөнгөлөлт, нөхцөлт мөнгөн тусламжид хамрагдсан иргэд, 1.4 хувь ахмад настан, 40.6 хувь нь хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэд, 54.0 хувь хүнс тэжээл хөтөлбөр хамрагдсан байна. Нийгмийн халамжийн үйлчилгээ болон хөнгөлөлтөд 464.0 сая.төг олгосон нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 38.1 сая.төг буюу 8.9 хувиар өссөн байна.

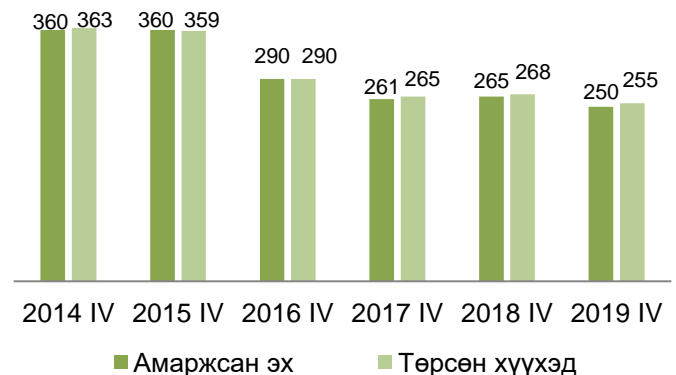

I.4 Эрүүл мэнд

Аймгийн хэмжээнд 250 эх амаржиж, амьд төрсөн хүүхдийн тоо 255 болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс амаржсан эх 15 буюу 6 хувиар, амьд төрсөн хүүхдийн тоо 13 буюу 5 хувиар тус тус буурсан байна.

Зураг I.4.1

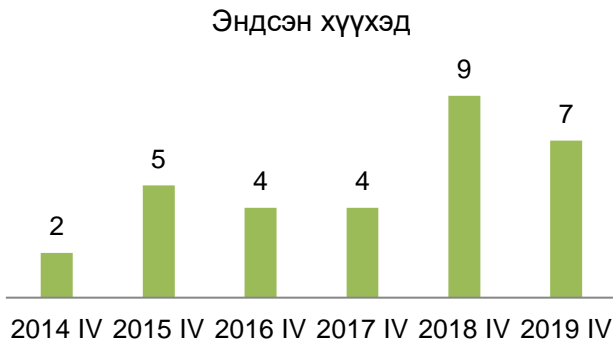
Амаржсан эх, амьд төрсөн хүүхэд

Нялхасын эндэгдэл 7 гарсан нь 2 тохиолдол буюу 23 хувиар буурсан байна.

Зураг I.4.2

Зураг I.6.1

Халдварт өвчнөөр өвчлөгсөд 85 болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 139 тохиолдол буюу 17 хувиар өссөн байна. Нийт халдварт өвчнөөр өвчлөгсдийн 51 буюу 36 хувь нь амьсгалын замын халдварт өвчин, 68 буюу 48.9 хувь нь бэлэгсийн замын халдварт өвчнөөр өвчилсөн байна.

Зураг I.4.3

Халдварт өвчнөөр өвчлөгсөд

Хэргийн өнгөөр нь авч үзвэл:

- Хүний эрүүл мэндийн халдашгүй байдлын эсрэг гэмт хэрэг 31 бүртгэгдэж 2 хэргээр буюу 6.8 хувиар
- Мал хулгайлах гэмт хэрэг 38 бүртгэгдэж 32 хэргээр буюу 5.3 дахин
- Залилах гэмт хэрэг 9 бүртгэгдэж 7 хэргээр буюу 3.5 дахин
- Хөдөлгөөний аюулгүй байдал тээврийн хэрэгслийн ашиглалтын журмын эсрэг гэмт хэрэг 3 бүртгэгдэж 3 хэргээр буюу 60 хувиар
- Хүнийг алах гэмт хэрэг 1 бүртгэгдэж 1 хэргээр буюу 100 хувиар өссөн байна.
- Хүрээлэн байгаа орчны эсрэг гэмт хэрэг 9 бүртгэгдэн 5 хэргээр буюу 35.7 хувиар
- Хулгайлах гэмт хэрэг 22 бүртгэгдэж 3 хэргээр буюу 12 хувиар буурсан үзүүлэлттэй байна.

Гэмт хэргийн улмаас учирсан хохирол

Гэмт хэргийн улмаас нийт иргэд, аж ахуй нэгж байгууллагад 383.5 сая төгрөгний хохирол учирснаас иргэдэд 355.4 сая төгрөгний хохирол учирсан байна. Үүнээс бүртгэлд мөрдөн байцаалтын шатанд 179 сая төгрөг буюу 46.7 хувийн хохирлыг нөхөн төлүүлж ажилласан байна.

I.6 Гэмт хэрэг

Аймгийн хэмжээнд 152 гэмт хэрэг бүртгэгдсэн нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 63 хэргээр буюу 70.7 хувиар өссөн байна.

Зураг I.6.2

Гэмт хэргийн улмаас учирсан хохирол
/сая.төг/

Гэмт хэргийн улмаас 16 хүн нас барсан ба өнгөрсөн оны мөн үеийнхээс 7 дахин өссөн байна. Бусдыг амиа хорлоход хүргэсэн гэмт хэргийн улмаас 11 хүн, ХАБТХАЖЭ гэмт хэргийн улмаас 4 хүн, хүнийг алах гэмт хэргийн улмаас 1 хүн амь насаа алдсан байна.

Хэргийн өнгөөр нь авч үзвэл: Гэмт хэргийн улмаас 36 хүн гэмтсэн нь ХЭМХБЭГХ-ийн улмаас 28, ХАБТХАЖЭ гэмт хэргийн улмаас 6, бусад хэргийн улмаас 2 хүн гэмтсэн байгаа нь өнгөрсөн оны мөн үеэс 2.8 хувиар өссөн байна.

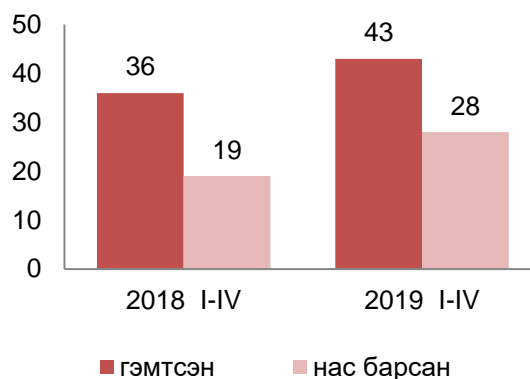
Согтуугаар үйлдэгдсэн гэмт хэрэг 18 бүртгэгдэж 9 хэргээр буюу 1 дахин өссөн.

Нийт 4 хэргийг бүлгээр үйлдсэн нь өнгөрсөн оны мөн үеэс 8 хэргээр буюу 66.6 хувиар буурсан үзүүлэлттэй байна.

57 гэмт хэрэгт 81 хүн холбогдсон нь өнгөрсөн оны мөн үетэй харьцуулахад 32 хүнээр буюу 65.3 хувиар өссөн байна.

Зураг I.6.3

Гэмт хэргийн улмаас гэмтсэн, нас барсан иргэн

Захиргааны зөрчлийн талаар:

11335 зөрчилд 334.6 сая төгрөгийн торгуулийн арга хэмжээ авсан байна. Гудамж талбайд хэвийн бус явж орон гэртээ агсан согтуу тавьсны улмаас 298 хүн эрүүлжүүлэгдсэн нь өмнөх оны мөн үеийхээс 1.1 дахин өссөн байна. Захиргааны журмаар 77 хүнийг баривчилж, согтуугаар тээврийн хэрэгсэл жолоодож эрхээ хасуулж, торгуулсан 79 иргэн байна.

II. Эдийн засгийн үзүүлэлт

II.1 Аймгийн төсөв

Аймгийн төсвийн нийт орлого 19019.3 сая төгрөг, зарлага 16945.7 сая төгрөг болж, аймгийн төсвийн нийт тэнцэл 2073.6 сая төгрөгний зэрэг гарлаа.

Зураг II.1.1

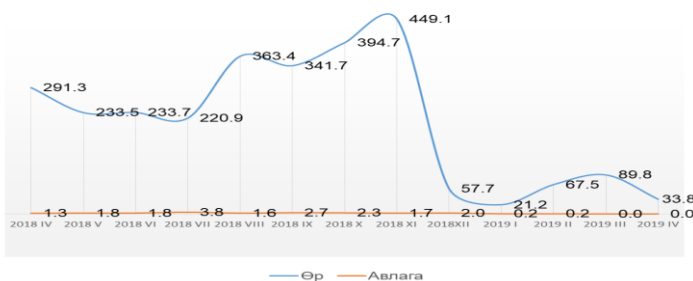
Аймгийн төсвийн орлого, зарлага, сая.төг

Орон нутгийн төсвийн орлогын 36.6 хувийг татварын орлого, 4.9 хувийг татварын бус орлого, 58.5 хувийг улсын төсөв орон нутгийн төсөв хоорондын шилжүүлэг эзэлж байна. Төсвийн зарлага 2019 оны эхний 4-р сарын байдлаар 16945.7 сая.төг болоход 9262 хувийг бараа ажил үйлчилгээний зардал, 5.6 хувийг урсгал шилжүүлгийн зардал эзэлж байна.

Зураг II.1.2

Аймгийн төсвийн өр, авлага сараар

Нийт өр 33.8 сая төгрөг байна. Үүнээс цалин, НДШ-ийн өглөг 7.3 сая, халаалт, гэрэл цахилгаан, түлш шатахууны өглөг 22.7 сая, албан томилолтын өр 3.0 сая, бусад зардлын өр 0.8 сая төгрөг байна. Нийт өрийг өмнөх оны мөн үетэй харьцуулбал 56 сая. төгрөг буюу 62.4 хувиар буурсан байна.

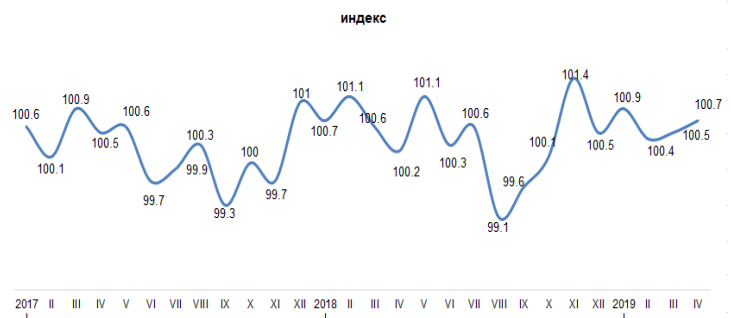

II.3 Үнэ Хэрэглээний бараа, үйлчилгээний үнэ

Хэрэглээний бараа, үйлчилгээний үнийн индекс аймгийн хэмжээнд өмнөх оны мөн үеийнхээс 5.3 хувиар, оны эхнээс 2.5 хувиар, өмнөх сарынхаас 0.7 хувиар өссөн байна.

Зураг II.3.1

Хэрэглээний бараа үйлчилгээний үнийн индекс, хувь, 2019 IV сар, (өмнөх сар =100%)

Хүснэгт II.3.1

Хэрэглээний бараа, үйлчилгээний үнийн индекс, хувиар,

Бараа, үйлчилгээний бүлэг	Жин	2019 IV 2018 IV	2019 IV 2018 XII	2019 IV 2019 III
Ерөнхий индекс	100.0	105.3	102.5	100.7
Хүнсний бараа, ундаа, ус	29.3	105.8	108.6	101.8
Согтууруулах ундаа, тамхи	3.2	100.5	101.7	100.2
Хувцас, бөс, бараа, гутал	16.1	103.8	101.2	100.2
Орон сууц, ус, цахилгаан, түлш	12.3	103.5	100.1	100.1
Гэр ахуйн тавилга, бараа	4.7	102.6	100.3	100.1
Эм тариа, эмнэлэгийн үйлчилгээ	3.6	115.3	101.6	100.7
Тээвэр	12.2	108.4	99.6	100.8
Холбооны хэрэгсэл, шуудангийн үйлчилгээ	4.4	102.3	100.0	100.0
Амралт, чөлөөлт цаг, соёлын бараа, үйлчилгээ	2.8	126.1	101.6	100.8
Боловсролын үйлчилгээ	4.7	100.0	100.0	100.0
Зочид буудал, нийтийн хоол, дотуур байрны үйлчилгээ	2.6	107.3	107.2	100.0
Бусад бараа, үйлчилгээ	4.1	99.8	100.9	100.9

II.4 Хөдөө аж ахуйн зарим бүтээгдэхүүний зах зээлийн дундаж үнэ

Мал аж ахуйн бүтээгдэхүүний зах зээлийн үнийн судалгаагаар ноолуур 102.2 мян.төгрөг, адууны дэл 4.4 мян.төгрөг, адууны сүүл 6.5 мян.төгрөг болсон бол үхрийн шир, адууны шир, хонины нэхий зах зээлд нийлүүлэлт байхгүй болсон байна. Өмнөх оны мөн үетэй харьцуулвал ноолуур 6.5 хувиар өссөн байна.

II.5 Малын дундаж үнэ

Малын дундаж үнэ: Тэмээ 833.0 мян.төг, адуу 1027.0 мян.төг, үхэр 1068.0 мян.төг, хонь 154.0 мян.төг, ямаа 107.0 мян.төг болж буюу өмнөх оны мөн үетэй харьцуулвал тэмээ 12.2 хувиар буурсан бол адуу 41.5 хувиар, үхэр 48.7 хувиар, хонь 49.8 хувиар, ямаа 36.6 хувиар тус тус өссөн үзүүлэлттэй байна.

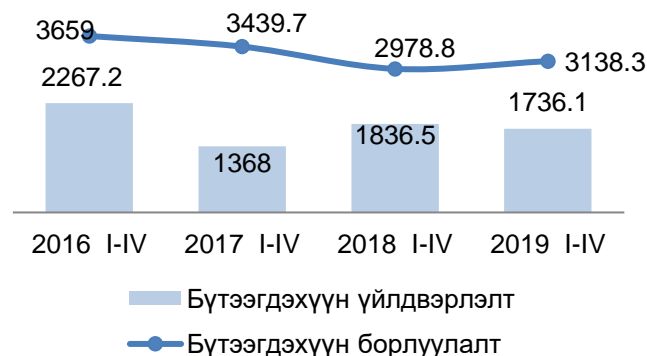

II.6 Аж үйлдвэр

Аймгийн аж үйлдвэрийн газрууд 1736.1 сая төгрөгийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэж, 3138.3 сая төгрөгийн бүтээгдэхүүний борлуулалт нийсэн нь өнгөрсөн оны мөн үетэй харьцуулахад үйлдвэрлэлт 5.4 хувиар буурч, борлуулалт 5.3 хувиар өссөн байна. Өмнөх оноос үйлдвэрлэлт буурсан шалтгаан нь 2018 оны 9 сараас Орхон Мандал ХХК, Хангайн гурил ХХК, Интосэ ХХК нь буудай байхгүй гурлын үйлдвэрлэлт зогссон, 10 сараас хойш “Илчит металл” ХХК нь нуралт үүсч нүүрс олборлох боломжгүй үйлдвэрлэлт зогссонтой холбоотой байна.

Зураг II.6.1

Аж үйлдвэрийн салбарын үйлдвэрлэлт, борлуулалт /сая.төг/

II.14 Хөдөө аж ахуй Мал төллөлт, төл бойжилт

Аймгийн хэмжээнд 2018 оны эцэст тоологдсон төллөх насны нийт 1576.7 мянган хээлтэгч малын 1056.4 мянга буюу 67 хувь нь төллөсөн байна. Эм ямааны 70.8 хувь, эм хонины 74.3 хувь, ингэний 24.4 хувь, үнээний 30.4 хувь, гүүний 19.1 хувь төллөжээ. Өмнөх оны мөн үетэй харьцуулвал мал төллөлт 18.4 пунктээр өссөн үзүүлэлттэй байна. Гарсан төлийн 99.1 хувь буюу 1047.4 мянган төл бойжиж байгаа нь өмнөх оны мөн үеийнхтэй харьцуулвал 1.3 пунктээр өссөн үзүүлэлттэй байна.

Зүй бусын хорогдол

Том малын зүй бусын хорогдол 10.9 мян.толгой болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 66.6 мян.толгой мал буюу 86.8 хувиар буурсан байна. Нийт хорогдлыг малын төрлөөр авч үзвэл адуу 818 толгой буюу 0.31 хувь, үхэр 884 толгой буюу 0.31 хувь, хонь 4960 толгой буюу 0.28 хувь, ямаа 4330 толгой буюу 0.42 хувь нь оны эхний малаас тус тус хорогдоод байна. Нийт хорогдлын адуу 6.7 хувь, үхэр 8.2 хувь, ямаа 41.2 хувь, хонь 43.8 хувийг тус тус эзэлж байна.

Хорогдлыг сумаар авч үзвэл Баян-агт сум 35.8 хувийг, Сайхан сум 17.0 хувь, Хутаг-Өндөр сум 12.1 хувийг тус тус эзэлж байгаа нь дийлэнх болж байна.

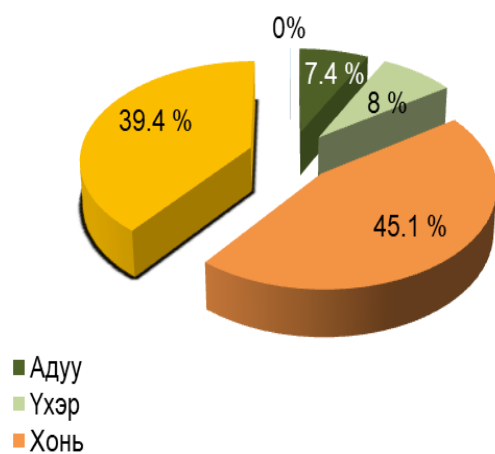
Зураг II.14.1

Зүй бусаар хорогдсон том мал, сумаар,

Зураг II.14.2

Том малын зүй бус хорогдол

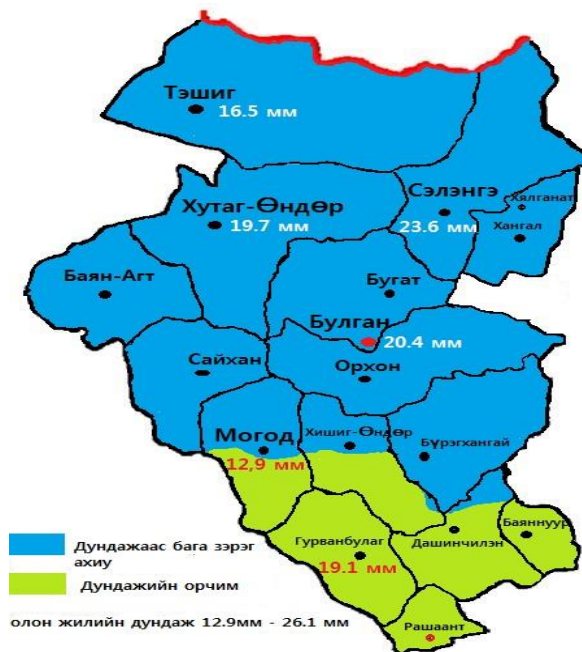
II.15 2019 оны 5 дугаар сарын цаг агаарын урьдчилсан мэдээ

Бүс нутаг	I-р 10 хоног			II-р 10 хоног			III-р 10 хоног		
	Эхэн	Дунд	Эцэс	Эхэн	Дунд	Эцэс	Эхэн	Дунд	Эцэс
<p>Агаарын температур: Энэ сарын агаарын дундаж температур нь 9-14 градус дулаан буюу нийт нутгаар уур амьсгалын дунджийн орчим байх төлөвтэй.</p>									
Эг, Орхон, Сэлэнгэ Туул голын хөндийгөөр							Шөнө: 8+13 Өдөр: 24+29	Шөнө: 4+9 Өдөр: 17+22	
Нутгийн хойд хэсгээр	Шөнө: -4..+1 Өдөр: 9+14	Шөнө: 4+9 Өдөр: 17+22	Шөнө: -4..+1 Өдөр: 9+14	Шөнө: 4+9 Өдөр: 17+22	Шөнө: -4..+1 Өдөр: 9+14		Шөнө: 5+10 Өдөр: 19+24	Шөнө: -2..+3 Өдөр: 11+16	
Бусад нутгаар								Шөнө: 4+9 Өдөр: 17+22	
<p>Хур тунадас: Энэ сард нутгийн өмнөд хэсгээр уур амьсгалын дунджийн орчим бусад нутгаар дунджаас бага зэрэг ахиу хур тунадас орох төлөвтэй.</p>									
Ихэнх нутгаар									
Зарим газраар									
<p>Салхи: Бороо орох үеүдэд зарим газраар 9-14м/с, нэгдүгээр арав хоногийн сүүлч, хоёр ба гуравдугаар арав хоногийн эхэн болон сүүлчээр нутгийн өмнөд хэсгээр зарим үед 16-18 м/с хүртэл ширүүсч шороон болон цасан шуурга шуурах төлөвтэй.</p>									

- хур тунадасгүй
- хур тунадастай
- бороотой

Хур тунадас

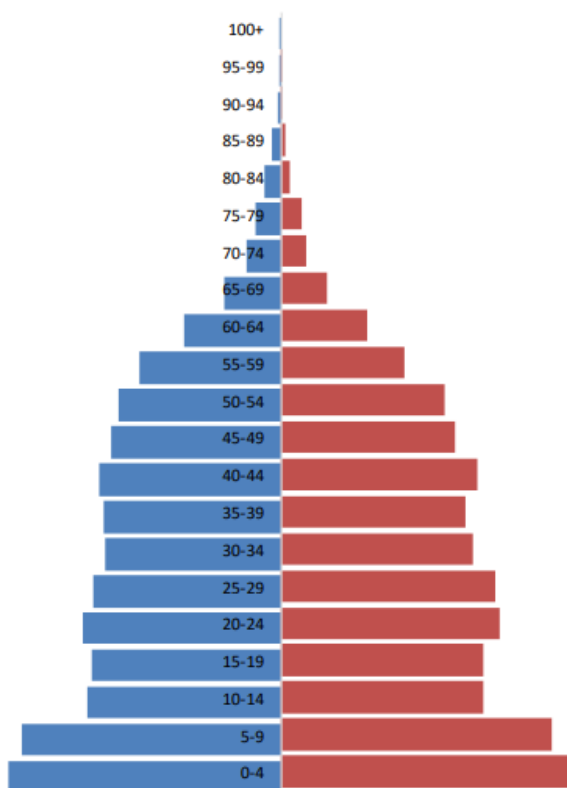
Агаарын температур

Хүснэгт I.I.1 Хүн ам, өрх

Сум	Хүн ам				2018 2017	Эрэгтэй				2018 2017	Эмэгтэй				2018 2017
	2015	2016	2017	2018		2015	2016	2017	2018*		2015	2016	2017	2018	
Баян-Агт	3052	3119	3218	3251	101.0	1550	1583	1632	1645	100.8	1502	1536	1632	1604	100.9
Баяннуур	1868	1818	1861	1827	98.2	983	969	998	976	97.8	885	849	998	850	97.9
Бугат	2182	2241	2277	2198	96.5	1132	1187	1208	1157	95.8	1050	1054	1208	1041	95.8
Булган	12234	12512	12616	12582	99.7	6014	6104	6125	6150	100.4	6220	6408	6125	6422	100.6
Бүрэгхангай	2726	2832	2888	2872	99.4	1388	1459	1482	1469	99.1	1338	1373	1482	1399	99.4
Гурванбулаг	3133	3176	3219	3289	102.2	1617	1644	1660	1686	101.6	1516	1532	1660	1601	101.7
Дашинчилэн	2803	2941	3037	3008	99.0	1431	1492	1540	1523	98.9	1372	1449	1540	1482	99.1
Могод	2685	2701	2729	2711	99.3	1375	1383	1394	1392	99.9	1310	1318	1394	1318	99.9
Орхон	3482	3584	3595	3477	96.7	1865	1911	1913	1856	97.0	1617	1673	1913	1615	97.3
Рашаант	3141	3165	3215	3253	101.2	1583	1602	1618	1641	101.4	1558	1563	1618	1607	101.7
Сайхан	3575	3648	3662	3561	97.2	1816	1854	1871	1799	96.2	1759	1794	1871	1757	96.4
Сэлэнгэ	3207	3306	3332	3343	100.3	1666	1723	1733	1743	100.6	1541	1583	1733	1598	100.7
Тэшиг	3495	3504	3563	3560	99.9	1786	1782	1820	1809	99.4	1709	1722	1820	1751	99.4
Хангал	4548	4611	4705	4660	99.0	2282	2302	2343	2331	99.5	2266	2309	2343	2327	99.6
Хишиг-Өндөр	3154	3156	3158	3152	99.8	1592	1595	1592	1578	99.1	1562	1561	1592	1570	99.4
Хутаг-өндөр	4729	4835	4952	5050	102.0	2432	2487	2546	2573	101.1	2297	2348	2546	2467	101.5
Нийт хүн ам	60014	61149	62027	61794	99.6	30512	31077	31475	31328	99.5	29502	30072	31475	30409	99.7

Зураг I.I.1 Хүн амын нас хүйсийн суварга 2018 он

I.2 ХӨДӨЛМӨР

Хүснэгт I.2.1 Хөдөлмөр

Үзүүлэлт	2018 I-IV		2019 I-IV		2019 I-IV % 2018 I-IV	
	Бүгд	эмэгтэй	Бүгд	эмэгтэй	Бүгд	эмэгтэй
Ажил хайгч иргэн /сарын эцэст/	638	325	1018	501	159.6	154.2
Бүртгэлтэй ажилгүй иргэн /сарын эцэст/	399	220	503	255	126.1	115.9
Ажилд зуучилсан иргэн /эдийн засгийн салбараар/	35	13	85	58	242.9	446.2
ХАА, ойн аж ахуй, загас барилт, ан, агнуур			15	13	-	-
Уул уурхай олборлолт	1		1		0.0	0.0
Боловсруулах үйлдвэр	1		4	2	400.0	0.0
Цахилгаан, хий, уур, агааржуулалт			1		0.0	0.0
Бөөний болон жижиглэн худалдаа, машин, мотоциклийн засвар үйлчилгээ			2	2	0.0	0.0
Тээвэр ба агуулахын үйл ажиллагаа, холбоо мэдээлэл	1				0.0	0.0
Зочид буудал, байр, сууц болон нитийн хоолны үйлчилгээ	1				0.0	0.0
Төрийн удирдлага ба батлан хамгаалах үйл ажиллагаа, албан журмын нийгмийн хамгаалал	1	1	10	5	1000.0	500.0
Боловсрол	4	4	12	10	300.0	250.0
Хүний эрүүл мэнд ба нийгмийн халамжийн үйл ажиллагаа	1		11	10	0.0	0.0
Олон улсын байгууллага, суурин төлөөлөгчийн үйл ажиллагаа					0.0	0.0
Бусад	25	8	29	16	116.0	200.0
Ажил хайгч иргэн (насны бүлгээр)	638	325	1018	501	159.6	78.5
15-24	83	45	148	63	178.3	140.0
25-34	204	100	335	167	164.2	167.0
35-44	188	102	280	151	148.9	148.0
45-54	138	71	211	110	152.9	154.9
55-59	21	4	38	7	181.0	175.0
60+	4	3	6	3	150.0	100.0
Ажил хайгч иргэн (боловсролын түвшнээр)	638	325	1018	501	159.6	154.2
Магистр, доктор	1		1	1		
Дипломын болон бакалаврын дээд	91	56	141	81	154.9	144.6
Тусгай мэргэжлийн дунд	27	14	30	19	111.1	135.7
Техникийн болон мэргэжлийн	34	12	47	25	138.2	208.3
Бүрэн дунд	389	203	658	314	169.2	154.7
Суурь	67	29	100	47	149.3	162.1
Бага	20	6	30	9	150.0	150.0
Боловсролгүй	9	5	11	5	122.2	100.0

Мэдээллийн эх үүсвэр: Хөдөлмөр, халамжийн үйлчилгээний газар

I.3 НИЙГМИЙН ХАЛАМЖ

Хүснэгт I.3.2 Нийгмийн халамжийн зарлага, хамрагдсан хүн

Үзүүлэлт	Хүний тоо		Олгосон тэтгэвэр, тэтгэмж, мян. төг		2019 IV 2018 IV
	2018 IV	2019 IV	2018 IV	2019 IV	
Нийгмийн халамжийн тэтгэвэр, тэтгэмж	9916	32885	1184273.6	1533597.6	129.5
Халамжийн тэтгэвэр	1084	995	439068.4	634,454.1	144.5
Нөхцөлт мөнгөн тэтгэмж	2125	2044	319291.0	435128.9	136.3
Үүнээс:					
Жирэмсэн болон нярай, хөхүүл хүүхэдтэй эхчүүдийн	707	706	49529.3	67894.0	137.1
Ахмад настныг асарч буй иргэний	871	852	165586.4	233869.3	141.2
Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэнийг	334	316	63274.2	86722.9	137.1
Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдийг	187	151	36377.6	40969.3	112.6
Бүтэн өнчин хүүхэд үрчлэн өсгөний	26	19	4523.5	5673.4	125.4
Нийгмийн халамжийн үйлчилгээ болон хөнгөлөлт	6707	29846	425914.2	464014.6	108.9
Ахмад настнуудад үзүүлсэн хөнгөлөлт тусламж	750	410	100588.9	107978.5	107.3
Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдэд үзүүлсэн хөнгөлөлт, тусламж	97	12105	26469.3	20412.3	77.1
Нийгмийн халамжийн хөнгөлөлт, нөхцөлт мөнгөн тусламж	1331	1207	189986.6	166246.8	87.5
Олон нийтийн оролцоонд түшиглэсэн халамжийн үйлчилгээ					
Хүнс тэжээл хөтөлбөр	4,529	16124	108039.0	169377.0	
Төрийн өмнөөс гүйцэтгэсэн ажил үйлчилгээ			830.4		0.0

Хүснэгт I.3.3 Нийгмийн даатгалын сангийн орлого, зарлага

Үзүүлэлтүүд	2015 I-IV	2016 I-IV	2017 I-IV	2018 I-IV	2019 I-IV	2019 I-IV 2018 I-IV
Нийгмийн даатгалын сангийн орлого, сая.төг	3378.3	3869.5	3798.6	3325.5	4263.9	128.2
Үүнээс:						
Тэтгэврийн даатгалын сан	2179.4	2377.1	2218.4	2715.9	3364.9	123.9
Тэтгэмжийн даатгалын сан	250.2	266.7	297.7	338.2	562.8	166.4
Эрүүл мэндийн даатгалын сан	730.9	987.1	1054.5			
ҮОМШӨ*-ний даатгалын сан	160	174.6	161	195	240.3	123.2
Ажилгүйдлийн даатгалын сан	57.8	64	67	76.4	95.9	125.5
Нийгмийн даатгалын сангийн зарлага, сая.төг	9451.1	9938	11065.4	11517.5	19919.7	173.0
Үүнээс:						
Тэтгэврийн даатгалын сан	8172.6	8653.6	9709.7	10882.6	19256.2	176.9
Тэтгэмжийн даатгалын сан	381.9	329.4	335.7	412.6	458.1	111.0
Эрүүл мэндийн даатгалын сан	690.3	749.2	752.1			
ҮОМШӨ*-ний даатгалын сан	145.1	118.2	118.9	117.1	117.3	100.2
Ажилгүйдлийн даатгалын сан	61.2	87.6	149.0	105.2	88.1	83.7

Хүснэгт 1.3.4 Нийгмийн даатгалын сангийн зарлага, хүнээр

Үзүүлэлтүүд	Хүний тоо		Нийгмийн даатгалын сангийн зарлага сая.төг		2019 IV 2018 IV
	2018 IV	2019 IV	2018 IV	2019 IV	
Тэтгэврийн даатгалын сан	8883	9514	10882.6	19256.2	176.9
Тэтгэмжийн даатгалын сан	621	673	412.6	458.1	111.0
ҮОМШӨ*-ний даатгалын сан	61	63	117.1	117.3	100.2
Ажилгүйдлийн даатгалын сан	63	58	105.2	88.1	83.7
Нийт дүн	9628	10308	11517.5	19919.7	173.0

I.4 ЭРҮҮЛ МЭНД

Хүснэгт 1.4.1 Аймгийн нэгдсэн эмнэлэгт төрсөн хүүхэд, нас баралт, төрлөөр, оноор

Үзүүлэлт	2015 IV	2016 IV	2017 IV	2018 IV	2019 IV	2019/2018
Амаржсан эхийн тоо	360	290	261	265	250	94%
Амьд төрсөн хүүхэд	359	290	265	268	255	95%
Эхийн эндэгдэл	-	-	-	-	-	-
Амьгүй төрөлт	3	3	1	1	2	-
Гэрийн төрөлт	0	1	1	1	1	100%
Нэг хүртэл насандаа эндсэн хүүхэд	5	4	3	8	7	88%
Перинаталь эндэгдэл	8	4	2	7	8	114%
Амьд төрсөн 1000 хүүхэд тутмаас 1 хүртэл насанд эндсэн хүүхэд	22.3	13.8	11.3	29.9	27.5	92%

Хүснэгт 1.4.2 Аймгийн хэмжээнд гарсан халдварт өвчин, өвчний төрлөөр, оноор

Үзүүлэлт	2015 IV	2016 IV	2017 IV	2018 IV	2019 IV	2019/2018
Нийт гарсан халдварт өвчин	153	337	192	118	139	118%
Гэдэсний халдварт өвчин	6	0	3	9	5	56%
Амьсгалын замын халдварт өвчин	66	260	127	47	51	109%
Байгалын голомтот халдварт өвчин	0	1	2	1	2	200%
Бэлэгсийн замаар дамжих халдварт өвчин	69	61	51	52	68	131%
Арьсны халдварт өвчин	12	15	10	9	13	144%

I.5 ГЭМТ ХЭРЭГ

Хүснэгт 1.4.1 Бүртгэгдсэн гэмт хэрэг, сумдаар

Сум	2015 I-IV	2016 I-IV	2017 I-IV	2018 I-IV	2019 I-IV	$\frac{2019 \text{ I-IV}}{2018 \text{ I-IV}} \%$
Булган	33	37	23	30	38	26.7
Баян-Агт	6	6	1	1	6	5 дахин
Баяннуур	5	2	3	2	6	2 дахин

Бугат	9	5	9	12	7	-41.7
Бүрэгхангай	11	6	5	9	7	-22.2
Гурванбулаг	7	4	5	3	6	100.0
Дашинчилэн	8	2	2	1	2	100.0
Могод	4	6	1	3	2	-33.3
Орхон	12	10	9	7	32	3.5 дахин
Рашаант	2	2	4	2	12	5 дахин
Сайхан	2	3	6	1	2	100.0
Сэлэнгэ	1	2	7	4	5	25.0
Тэшиг	1	3	1	4	2	-50.0
Хангал	2	2	10	2	2	0.0
Хишиг-Өндөр	2	4	8	3	13	3.3 дахин
Хутаг-Өндөр	2	7	7	4	7	75.0
Хялганат		1	3	1	2	100.0
Бүгд	107	102	104	89	151	69.7

Хүснэгт 1.4.2 Хулгайн гэмт хэрэг, сумдаар

Сум	2015 I-IV	2016 I-IV	2017 I-IV	2018 I-IV	2019 I-IV
Булган	9	14	9	15	6
Баян-Агт	1	1		1	5
Баяннуур	5	1	1		3
Бугат	4	2	3	2	1
Бүрэгхангай	6	2	2	5	5
Гурванбулаг	2		2		3
Дашинчилэн	6	2	1		
Могод	1	2	1	1	
Орхон	6	5	3	4	26
Рашаант	1	1	3	1	2
Сайхан	1	2	4	1	1
Сэлэнгэ			1		
Тэшиг				1	
Хангал					
Хишиг-Өндөр		1	3		4
Хутаг-Өндөр		3	3		3
Хялганат			1		
Бүгд	42	36	37	31	59

Хүснэгт 1.4.3 Гэмт хэргийн улмаас учирсан хохирол

Үзүүлэлт	2015 I-IV	2016 I-IV	2017 I-IV	2018 I-IV	2019 I-IV
	сая.төгрөг				
Учирсан хохирол-Бүгд	228	250.7	230.3	211	402.6
Үүнээс:					
Нөхөн төлүүлсэн	157.8	188.2	121.3	74.2	108.1
Нөхөн төлүүлэлтийн хувь	69.2	75.1	52.7	35.2	26.9

Хүснэгт 1.4.3 Сумдын хэргийн илрүүлэлт

Сум	Бүртгэгдэх үедээ сэжигтэн этгээд нь тогтоогдоогүй хэрэг		Яллагдагчаар татаж ял сонгосон хэрэг		Хэргийн илрүүлэлтийн хувь	
	2018 I-IV	2019 I-IV	2018 I-IV	2019 I-IV	2018 I-IV	2019 I-IV
Булган	3	26	7	13	54	50
Баян-Агт	1	5		3	0	60
Баяннуур		4	1	2	100	50
Бугат	3	5	2	1	66	20
Бүрэгхангай	7	6	2			
Гурванбулаг	1	6	1	2	100	33
Дашинчилэн	1					
Могод	1	3	1		100	
Орхон	6	31	2	21		68
Рашаант		9		2		22
Сайхан	1	3		1		33
Сэлэнгэ		5		1		20
Тэшиг	2	2	1	2	50	100
Хангал	2	3				
Хишиг-Өндөр	1	10		8		80
Хутаг-Өндөр	2	7	1	1	50	15
Хялганат	1					
Бүгд	32	125	18	57	42.8	45.6

II.3 ҮНЭ

Хүснэгт II.3.1 Хэрэглээний үнийн ерөнхий индекс, барааны бүлгээр

Бараа, үйлчилгээний бүлэг	Жин	2019 IV 2018 IV	2019 IV 2018 XII	2019 IV 2019 III
Ерөнхий индекс	100.0	105.3	102.5	100.7
Хүнсний бараа, ундаа, ус	29.3	105.8	108.6	101.8
Согтууруулах ундаа, тамхи	3.2	100.5	101.7	100.2
Хувцас, бөс, бараа, гутал	16.1	103.8	101.2	100.2
Орон сууц, ус, цахилгаан, түлш	12.3	103.5	100.1	100.1
Гэр ахуйн тавилга, бараа	4.7	102.6	100.3	100.1
Эм тариа, эмнэлэгийн үйлчилгээ	3.6	115.3	101.6	100.7
Тээвэр	12.2	108.4	99.6	100.8
Холбооны хэрэгсэл, шуудангийн үйлчилгээ	4.4	102.3	100.0	100.0
Амралт, чөлөөлт цаг, соёлын бараа, үйлчилгээ	2.8	126.1	101.6	100.8
Боловсролын үйлчилгээ	4.7	100.0	100.0	100.0
Зочид буудал, нийтийн хоол, дотуур байрны үйлчилгээ	2.6	107.3	107.2	100.0
Бусад бараа, үйлчилгээ	4.1	99.8	100.9	100.9

Хүснэгт II.3.2 Хүнсний гол нэр төрлийн барааны 7 хоногийн ажиглалт

Барааны нэр төрөл		2018 IV/25	2019 IV/24	2018 III/28 2019 III/27
"Алтан тариа" гурил	дээд савласан	1500	1500	100.0
	I зэрэг, задгай	1300	1300	100.0
Талх "Ундрах" аймгийн үйлдвэр		1000	1100	110.0
Цагаан будаа		2500	2500	100.0
Элсэн чихэр		2233	2000	89.6
Сүү	Задгай	2000	2500	125.0
	"Цэвэр сүү"	2700	3000	111.1
Ургамлын тос, "Кларина"		4300	4100	95.3
Мах	Үхрийн	7250	9500	131.0
	Хонины	5500	8500	154.5
	Адууны	5500	6000	109.1
	Ямааны	6000	6000	100.0
	Төмс /монгол/	1000	1000	100.0
	Лууван /монгол/	2000	1500	75.0
	Байцаа /монгол/	1500	1500	100.0
Ногоо	Манжин /монгол/	1500	1500	100.0
	Сонгино /монгол/	2500	1800	72.0
	Сонгино /хятад/	1500	1500	100
	Сармис	500	300	60.0

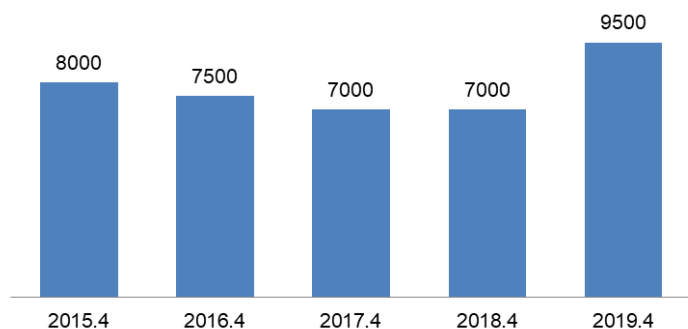
Хүснэгт II.3.3 Хүнсний гол нэр төрлийн барааны ажиглалт

Барааны нэр төрөл		Хэмжих нэгж	2015	2016	2017	2018	2019	2019 IV /2018 IV
"Алтан тариа" гурал /задгай/	I зэрэг	кг	1050	1283	1333	1333	1317	98.8
	II зэрэг	кг	900	1000	1000	1000		0.0
Будаа	Цагаан	кг	2400	2466	2450	2467	2467	100.0
	Шар	кг	1900	1900	1900	1775	3250	183.1
Элсэн чихэр		кг	1800	1816	2533	2233	1867	83.6
Хонины мах	ястай	кг	8000	7500	6500	6000	8000	133.3
	цул	кг	8000	7500	6500	6000	8000	133.3
Үхрийн мах	ястай	кг	8000	7500	7000	7000	8500	121.4
	цул	кг	8000	7500	7000	7000	9500	135.7
Адууны мах		кг	6000	5000	5000	5000	6500	130.0
Ямааны мах		кг	4500	6000	6000	6000	6000	100.0
Сүү	задгай	л	1600	2000	2000	2000	2500	125.0
	"Цэвэр сүү"	л	2750	2633	2633	2717	2760	101.6
Байцаа	монгол	кг	1500	2500	1500	1500	1775	118.3
Лууван	монгол	кг	1000	1800	800	1950	1350	69.2
Манжин	монгол	кг	2000	2000	800	2000	1500	75.0
Төмс	монгол	кг	1500	1000	700	1050	1000	95.2
Сонгино	хятад	кг	1500	1800	1500	1500	1800	120.0
Сармис, булцуу		кг	500	500	500	400	300	75.0
Ургамлын тос		л	3600	3633	4233	3450	3417	99.0
Өндөг		ш	350	300	333	383	350	91.4
Талх "Ундрах" орон нутгийн		ш	900	1066	1100	1033	1100	106.5

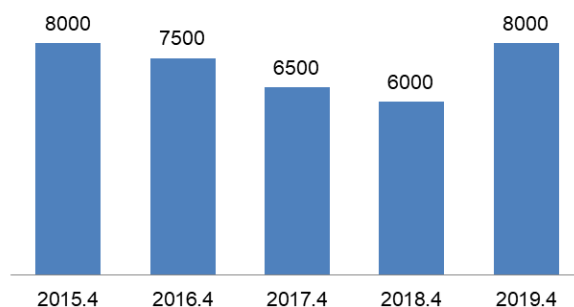
Хүснэгт II.3.4 Нэг литр шатахууны үнэ

ШТС	АИ 95	АИ 92	АИ 80	Дезил түлш	Газ
Шунхлай	0	1795	1670	2325	0
Тэс	0	1790	1710	2340	0
Петровис	2200	1800	1670	2350	0
Гиг Газ	0	0	0	0	1350

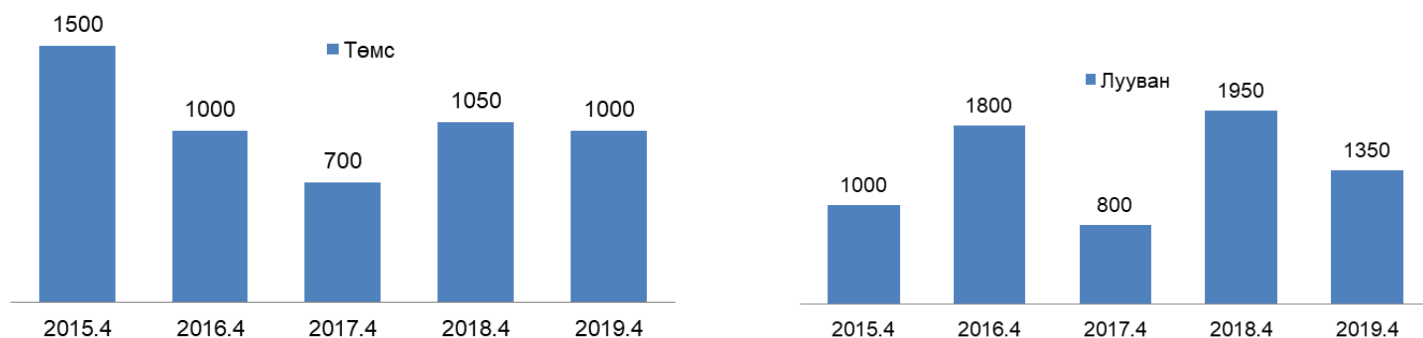
Зураг II.3.1 Нэг кг үхрийн мах, төгрөг

Зураг II.3.2 Нэг кг хонины мах, төгрөг

Зураг II.3.3 Нэг кг хүнсний ногооны дундаж үнэ, төгрөгөөр

Хүснэгт II.3.5 Малын гаралтай бүтээгдэхүүний зах зээлийн дундаж үнэ, төгрөгөөр

Бүтээгдэхүүний нэр	Хэмжих нэгж	2018-IV	2019-IV
Цагаан ноолуур	кг	96000	102250
Бор ноолуур	кг	96000	102250
Адууны шир	ш	-	-
Адууны дэл	ш	10000	4375
Адууны сүүл	ш	11000	6500
Үхрийн шир 1.8-2.3 метрийн хэмжээтэй шир	ш	-	-
Үхрийн шир 2.3 метрээс дээш хэмжээтэй шир	ш	-	-
Хонины ноостой нэхий	ш	-	-
Ямааны ноолууртай арьс	ш	-	-

Хүснэгт II.3.6 Малын зах зээлийн дундаж үнэ, мян.төгрөгөөр

Бүтээгдэхүүний нэр	2018-IV	2019-IV
Буур	900	883
Нас гүйцсэн ат	950	833
Нас гүйцсэн ингэ	867	700

Үргэлжлэл II.3.6

Бүтээгдэхүүний нэр	2018 IV	2019 IV
Эр шилбэ	517	367
Эм шилбэ	517	367
Эр ботго	279	183
Эм ботго	279	183
Азарга	879	1027
Соёолон үрээ	583	825
Соёолон гүү	541	725
Шүдлэн үрээ	366	471
Шүдлэн байдас	367	464
Эр унага	159	202
Эм унага	162	213
Бух	822	118
Хязаалан шар	718	1068
Хязаалан дөнж	630	857
Шүдлэн эр үхэр	416	633
Шүдлэн гунж	395	607
Эр тугал	146	198
Эм тугал	144	198
Хуц	142	162
Эр хонь	103	154
Эм хонь	77	108
Эр төлөг	52	72
Эм төлөг	49	70
Эр хурга	26	42
Эм хурга	26	43

Ухна	114	128
Эр ямаа	78	107
Эм ямаа	55	811
Эр борлон	36	50
Эм борлон	35	50
Эр ишиг	21	30
Эм ишиг	21	30

Хүснэгт II.3.7 Адууны үнэ, сумаар, мян.төг

Сумын нэр	Нас гүйцсэн адуу				Өсвөр насны адуу			
	Морь		Гүү		Эр		Эм	
	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019
Булган	625	-	625	-	475	-	475	-
Баян-Агт	-	700	-	600	200	450	200	400
Баяннуур	525	900	600	800	400	600	350	550
Бугат	750	1000	750	900	600	500	600	500
Бүрэгхангай	700	800	650	750	450	550	450	550
Гурван булаг	375	1200	325	900	250	450	215	400
Дашинчилэн	600	750	450	600	330	550	330	550
Могод	500	700	475	600	300	450	300	450
Орхон	450	800	450	800	300	550	300	600
Рашаант	625	700	550	600	375	350	375	350
Сайхан	700	800	700	800	500	500	500	500
Сэлэнгэ	600	500	400	400	300	300	350	300
Тэшиг	500	700	500	700	350	500	350	500
Хангал	800	1000	700	900	450	500	450	500
Хишиг-өндөр	450	1000	425	800	250	350	275	350
Хутаг-Өндөр	550	-	550	-	350	-	350	-

Хүснэгт II.3.8 Тэмээний үнэ, сумаар, мян.төг

Сумын нэр	Нас гүйцсэн тэмээ				Өсвөр насны тэмээ			
	Ат		Ингэ		Эр		Эм	
	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019
Сайхан	1200	-	1200	1000	800	-	800	-
Бүрэгхангай	900	800	800	800	450	450	450	450
Дашинчилэн	750	550	600	550	300	350	300	350

Хүснэгт II.3.9 Үхрийн үнэ, сумаар, мян.төг

Сумын нэр	Нас гүйцсэн үхэр				Өсвөр насны үхэр			
	Эр		Эм		Эр		Эм	
	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019
Булган	600	-	575	-	375	-	350	-
Баян-Агт	600	800	600	700	300	550	300	500
Баяннуур	840	1400	660	850	550	800	450	700
Бугат	700	1500	700	1000	425	600	400	600
Бүрэгхангай	750	1000	750	950	500	700	500	700
Гурван булаг	425	1400	375	1000	290	800	225	700
Дашинчилэн	600	700	500	650	400	500	400	500
Могод	700	850	500	700	400	700	400	600
Орхон	600	700	550	700	300	600	300	600
Рашаант	1025	900	725	700	490	450	400	450
Сайхан	750	800	700	750	450	600	475	600
Сэлэнгэ	1000	1000	800	1200	450	700	450	800
Тэшиг	700	1200	600	1000	400	500	400	400
Хангал	800	1200	750	900	500	750	500	650
Хишиг-өндөр	650	1500	600	900	375	850	350	700
Хутаг-Өндөр	750	-	700	-	450	100	450	-

Хүснэгт II.3.10 Хонь, ямааны үнэ, сумаар, мян.төг

Сумын нэр	Нас гүйцсэн хонины үнэ				Нас гүйцсэн ямааны үнэ			
	Эр		Эм		Эр		Эм	
	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019
Булган	100	200	85	-	65	90	58	-
Баян-Агт	100	110	80	95	80	90	60	80
Баяннуур	85	200	55	150	75	170	55	140
Бугат	135	180	115	130	90	100	68	70
Бүрэгхангай	100	140	80	90	70	80	60	70
Гурван булаг	80	200	60	120	68	150	48	80
Дашинчилэн	85	110	58	100	85	90	48	70
Могод	90	120	70	100	80	100	73	75
Орхон	80	130	60	100	90	120	50	100
Рашаант	120	160	73	85	88	110	48	70
Сайхан	85	150	75	100	65	110	58	90
Сэлэнгэ	90	90	80	80	60	70	45	60
Тэшиг	120	150	70	100	80	80	50	70
Хангал	135	150	110	120	100	90	80	80
Хишиг-өндөр	85	200	60	120	60	150	35	80
Хутаг-Өндөр	155	180	100	130	100	-	55	-

II.6 АЖ ҮЙЛДВЭР

Хүснэгт II.6.1 Аж үйлдвэрийн салбарын үйлдвэрлэлт, салбараар

Бүтээгдэхүүний нэрс	Хэмжих нэгж	Аж үйлдвэрийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлт					
		Биет хэмжээ			Үнийн дүн / мян.төг/		
		2018 I-IV	2019 1-IV	2019 I-IV%	2018 I-IV	2019 1-IV	2019 I-IV%
А	Б	1	2	2018 I-IV	3	4	2018 I-IV
Чулуун нүүрс	мян.тн	10.79	0	0.0	444139	0	0.0
Бог будаа	тн	0.81	1.62	200.0	6480	12960	200.0
Дулааны эрчим хүч	мян.Гкал	8.1	18.9	233.3	647904.8	463354.7	71.5
Үхрийн мах	тн	23.29	31.1	133.5	207585.5	508433.1	244.9
Хонины мах	тн	17.7	0	0.0	70000	0	0.0
Ямааны мах	тн	3	0	0.0	10500	0	0.0
Адууны мах	тн	1	0	0.0	3800	0	0.0
Дайвар бүтээгдэхүүн	тн	0.515	8.57	1664.1	2877.1	47400	1647.5
Хиамны зүйл	тн	1.66	0.75	45.2	7867	5356.6	68.1
Утсан, чанасан болон бусад боловсруулалт хийсэн м	тн	0.65	0.02	3.1	7753	300	3.9
Бүх төрлийн ногооны консерв	тн	0	4.5	0.0	0	18900	0.0
Дүфү	тн	3.6	0	0.0	10800	0	0.0
Жимсний чанамал	тн	0.2	0.708	354.0	2100	3540	168.6
Айраг	мян.л	3.6	0	0.0	14762	0	0.0
Гурил Дээд	тн	0	50.84	0.0	0	53786.3	0.0
Гурил I зэрэг	тн	92.2	178.4	193.5	78391.3	142811	182.2
Гурил II зэрэг	тн	1.7	3.55	208.8	1035	2370	229.0
Арвайн гурил	тн	14.455	17.455	120.8	15636.2	18343	117.3
Багсармал болон бусад малын тэжээл	тн	0	12.7	0.0	0	3829	0.0
Хивэг	тн	4.606	109.14	2369.5	1851.6	46781	2526.5
Нарийн боов	тн	39.6	35.57	89.8	63150	87996.2	139.3
Бялуу	тн	0.423	5.133	1213.5	8819.2	84920	962.9
Хэвийн боов	тн	11	9.1	82.7	57600	48400	84.0
Талх	тн	15.67	11.232	71.7	13152	14781	112.4
Эмчилгээний цай	кг	440	695.6	158.1	11000	17390	158.1
Бусад цай	кг	65	69.7	107.2	2900	3100	106.9
Банш, бууз, хуушуур	тн	0.33	0.36	109.1	1413.6	1800	127.3
Энержи дринк	мян.л	0.18	0.241	133.9	1875	2025	108.0
Ноосон хүрэм	ш	5	0	0.0	500	0	0.0
Ноосон плате, банзал	ш	3	1	33.3	135	45	33.3
Ноосон майк, пугболька	ш	0	120	0.0	0	2400	0.0
Ноосон цамц	ш	10	95	950.0	350	3200	914.3
Ноосон алчуур, нөмрөг	ш	15	20	133.3	225	280	124.4
Ноолууран хүрэм	ш	2	0	0.0	520	0	0.0
Ноолууран алчуур, нөмрөг	ш	10	0	0.0	250	0	0.0
Оёмол плате, банзал	ш	0	8	0.0	0	1040	0.0
Костюм	хос	60	0	0.0	7600	0	0.0
Ажлын хувцас	ш	56	50	89.3	2285	5000	218.8
Монгол дээл, тэрлэг	ш	45	26	57.8	6000	1620	27.0
Эмэгтэй хослол	ш	0	1	0.0	0	90	0.0
Юбка	ш	0	3	0.0	0	150	0.0
Өвлийн малгай	ш	15	20	133.3	225	280	124.4
Диплом, Гэрчилгээ г.м үнэт цаас	мян.ш	0	0.2	0.0	0	100	0.0
Стикер хэвлэл	м2	0	50	0.0	0	1900	0.0
Хүснэгт маягт	мян.х.д.х	0	13.3	0.0	0	2000	0.0
Хулдаасан хэвлэл	м2	0	250	0.0	0	1500	0.0
Үртсэн шахмал түлш	тн	0	1	0.0	0	200	0.0
Бүх төрлийн тамга	ш	0	106	0.0	0	1272	0.0
Түгээсэн цэвэр ус	мян.м3	6.13	17.1	279.0	99628.6	100858.6	101.2
Сувагжуулалт	мян.м3	2.44	12.4	508.2	25424.4	25635.6	100.8

Хүснэгт II.6.1 Аж үйлдвэрийн салбарын борлуулалт, салбараар

Салбар	Аж үйлдвэрийн борлуулалт (мян.төг)		
	2018 I-IV	2019 I-IV	$\frac{2019 \text{ I-IV}}{2018 \text{ I-IV}} \%$
A	1	2	3
Нийт дүн	2978863	3138390	105.4
Уул уурхай, олборлох аж үйлдвэр	390157.6	0	0.0
Нүүрс олборлолт	390157.6	0	0.0
Боловсруулах аж үйлдвэр	681117.8	1218455	178.9
Хүнсний бүтээгдэхүүн, ундаа үйлдвэрлэл	658342.8	1187821	180.4
Мах, загас, жимс, ногоо, өөх, тос боловсруулалт	341493.6	597039.4	174.8
Сүү, сүүн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	16127	0	0.0
Үр тарианы гурил, цардуул, малын тэжээл	64429.5	267446	415.1
Хүнсний бусад бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	236292.7	323335.2	136.8
Нэхмэлийн үйлдвэрлэл	15875	17404	109.6
Хувцас үйлдвэрлэл, үслэг арьс боловсруулалт	6900	4350	63.0
Мод, модон эдлэл	0	200	0.0
Нийтлэх, хэвлэх, дуу бичлэг хийх ажиллагаа	0	5500	0.0
Мебель тавилга үйлдвэрлэл, боловсруулах үйлдвэрийн бусад	0	3180	0.0
Цахилгаан, дулааны эрчим хүч үйлдвэрлэл, усан хангамж	1907588	1919935	100.6
Цахилгаан, хий, дулаан үйлдвэрлэл	1907588	1919935	100.6

II.14 МАЛ АЖ АХУЙ

Хүснэгт II.14.1 Мал төллөлт, эх малын төрлөөр

Эх малын төрөл	Төллөсөн хээлтэгч, толгой			Төллөлтийн хувь		
	2017 I-IV	2018 I-IV	2019 I-IV	2017 I-IV	2018 I-IV	2019 I-IV
Бүгд	971044	738431	1056399	61.7	48.6	67.0
Гүү	9784	9739	17496	10.6	10.7	19.1
Үнээ	25473	23569	32311	22.1	21.2	30.4
Ингэ	149	91	119	32.4	18.5	24.4
Эм хонь	614045	472580	654489	69.8	55.8	74.3
Эм ямаа	321593	232452	351984	66.1	49.3	70.8

Хүсэнт II.14.2 Мал төллөлт, сумаар, төллөлтийн хувь

Сумын нэр	Төллөсөн хээлтэгч						Төллөлтийн хувь					
	Бүгд	Гүү	Үнээ	Ингэ	Эм хонь	Эм ямаа	Бүгд	Гүү	Үнээ	Ингэ	Эм хонь	Эм ямаа
Булган	18677	228	298	0	11028	7123	58.4	9.84	9.66	0	69.57	66.52
Баян-Агт	95301	893	1778	3	60768	31859	65.2	12.1	21.58	21.43	74.6	65.05
Баяннуур	31683	793	423	41	17577	12849	62.0	33.98	12.41	38.68	65.45	69.88
Бугат	20302	997	2961	0	12776	3568	38.1	28.3	44.41	0	48.97	21.04
Бүрэгхангай	105360	2000	3100	10	63100	37150	79.4	31.56	41.57	20.41	84	85.06
Гурван булаг	107923	553	264	16	68020	39070	80.1	8.89	6.45	22.54	87.76	83.47
Дашинчилэн	94066	1212	1560	15	59131	32148	84.8	24.86	31.34	27.27	90.15	90.77
Могод	104341	2355	1641	10	73790	26545	72.5	25.09	27.82	47.62	77.62	78.92
Орхон	80549	1293	2435	2	44500	32319	53.6	12.29	22.8	8	58.53	60.78
Рашаант	65596	742	989	8	38766	25091	74.0	18.23	30.29	7.84	78.23	79.15
Сайхан	86745	2526	805	10	65103	18301	58.5	17.66	11.83	34.48	68.8	56.1
Сэлэнгэ	33056	248	4319	0	17150	11339	70.8	7.76	47.53	0	81.82	84.49
Тэшиг	14919	429	2591	0	6974	4925	37.5	17.18	30.27	0	42.35	40.29
Хангал	29637	687	3995	0	13354	11601	68.0	27.28	51.87	0	75.91	73.62
Хишиг-өндөр	68403	708	1100	0	43555	23040	62.8	11.41	27.78	0	67.59	67.18
Хутаг-Өндөр	99841	1832	4052	4	58897	35056	68.6	29.77	32.83	26.67	76.05	70.56
Бүгд	1056399	17496	32311	119	654489	351984	67.0	19.1	30.4	24.4	74.3	70.8

Хүснэгт II.14.3 Бойжуулсан төл, төрлөөр

Төлийн төрөл	Бойжуулсан төл, толгой			Бойжуулалтын хувь		
	2017 I-IV	2018 I-IV	2019 I-IV	2017 I-IV	2018 I-IV	2019 I-IV
Бүгд	952379	721832	1047420	98.1	97.8	99.1
Гүү	9589	9554	17269	98.0	98.1	98.7
Үнээ	25030	23188	32116	98.3	98.4	99.4
Ингэ	148	90	118	99.3	98.9	99.2
Эм хонь	604329	464144	650288	98.4	98.2	99.3
Эм ямаа	313283	224856	347629	97.4	96.7	98.7

Хүснэгт II.14.4 Бойжсон төл, сумаар

Сум	Бойжсон төл, толгой					
	Бүгд	Унага	Тугал	Ботго	Хурга	Ишиг
Булган	18645	223	298	0	11013	7111
Баян-Агт	90328	858	1742	3	58355	29370
Баяннуур	31683	793	423	41	17577	12849
Бугат	20372	997	2961	0	12823	3591
Бүрэгхангай	105224	2000	3100	10	63024	37090
Гурван булаг	107923	553	264	16	68020	39070
Дашинчилэн	93820	1212	1558	15	59037	31998
Могод	104025	2330	1626	10	73622	26437
Орхон	80393	1292	2436	2	44432	32231
Рашаант	64544	734	970	8	38264	24568
Сайхан	86526	2516	797	10	64964	18239
Сэлэнгэ	33013	247	4315	0	17129	11322
Тэшиг	14726	413	2558	0	6910	4845
Хангал	29637	687	3995	0	13354	11601
Хишиг-өндөр	67772	682	1095	0	43285	22710
Хутаг-Өндөр	98789	1732	3978	3	58479	34597

Бүгд 1047420 17269 32116 118 650288 347629

Хүснэгт II.14.5 Гарсан төл, сумаар

Сум	Гарсан төл, толгой					
	Бүгд	Унага	Тугал	Ботго	Хурга	Ишиг
Булган	18677	228	298	0	11028	7123
Баян-Агт	95386	893	1778	3	60788	31924
Баяннуур	31683	793	423	41	17577	12849
Бугат	20372	997	2961	0	12823	3591
Бүрэгхангай	105360	2000	3100	10	63100	37150
Гурван булаг	107923	553	264	16	68020	39070
Дашинчилэн	94066	1212	1560	15	59131	32148
Могод	104341	2355	1641	10	73790	26545
Орхон	80550	1293	2436	2	44500	32319
Рашаант	65596	742	989	8	38766	25091
Сайхан	86745	2526	805	10	65103	18301
Сэлэнгэ	33056	248	4319	0	17150	11339
Тэшиг	14919	429	2591	0	6974	4925
Хангал	29637	687	3995	0	13354	11601
Хишиг-өндөр	68403	708	1100	0	43555	23040
Хутаг-Өндөр	99841	1832	4052	4	58897	35056
Бүгд	1056555	17496	32312	119	654556	352072

Хүснэгт II.14.6 Зүй бусаар хорогдсон том мал, төрлөөр

Малын төрөл	Хорогдсон том мал, толгой			Оны эхний малд том малын хорогдлын эзлэх хувь		
	2017 I-IV	2018 I-IV	2019 I-IV	2017 I-IV	2018 I-IV	2019 I-IV
Бүгд	34007	77633	10994	1.0	2.2	0.33
Адуу	3794	11801	818	1.6	4.3	0.31
Үхэр	4256	17526	884	1.7	6.0	0.31
Тэмээ	2	6	2	0.1	0.5	0.15
Хонь	15081	27423	4960	0.8	1.5	0.28

Ямаа	10874	20877	4330	1.1	2.0	0.42
------	-------	-------	------	-----	-----	------

Хүснэгт II.14.7 Хорогдсон төл, сумаар

Сум	Хорогдсон төл, толгой					
	Бүгд	Унага	Тугал	Ботго	Хурга	Ишиг
Булган	32	5	0	0	15	12
Баян-Агт	5058	35	36	0	2433	2554
Баяннуур	0	0	0	0	0	0
Бугат	0	0	0	0	0	0
Бүрэгхангай	136	0	0	0	76	60
Гурван булаг	0	0	0	0	0	0
Дашинчилэн	246	0	2	0	94	150
Могод	316	25	15	0	168	108
Орхон	157	1	0	0	68	88
Рашаант	1052	8	19	0	502	523
Сайхан	219	10	8	0	139	62
Сэлэнгэ	43	1	4	0	21	17
Тэшиг	193	16	33	0	64	80
Хангал	0	0	0	0	0	0
Хишиг-өндөр	631	26	5	0	270	330
Хутаг-Өндөр	1052	100	74	1	418	459
Бүгд	9135	227	196	1	4268	4443

Хүснэгт II.14.8 Зүй бусаар хорогдсон том мал, сумаар

Сум	Хорогдсон том мал						Оны эхний малд эзлэх хувь					
	Бүгд	Адуу	Үхэр	Тэмээ	Хонь	Ямаа	Бүгд	Адуу	Үхэр	Тэмээ	Хонь	Ямаа
Булган	31	4	4	0	14	9	0.1	0.1	0.1	0.0	0.1	0.0
Баян-Агт	3933	243	179	0	1713	1798	1.3	1.2	0.9	0.0	1.1	1.7
Баяннуур	27	2	3	0	9	13	0.02	0.03	0.04	0.00	0.02	0.03
Бугат	172	84	13	0	43	32	0.16	0.82	0.08	0.00	0.08	0.10
Бүрэгхангай	384	15	19	0	270	80	0.14	0.09	0.11	0.00	0.18	0.09
Гурван булаг	73	1	1	0	61	10	0.03	0.01	0.01	0.00	0.04	0.01
Дашинчилэн	319	43	45	0	115	116	0.14	0.35	0.38	0.00	0.09	0.16
Могод	170	25	15	2	81	47	0.06	0.11	0.11	3.85	0.04	0.07
Орхон	820	73	67	0	326	354	0.27	0.27	0.27	0.00	0.22	0.33
Рашаант	577	16	40	0	277	244	0.32	0.14	0.51	0.00	0.28	0.39
Сайхан	1871	109	50	0	1230	482	0.54	0.29	0.29	0.00	0.57	0.63
Сэлэнгэ	86	11	19	0	31	25	0.09	0.12	0.09	0.00	0.08	0.10
Тэшиг	875	76	217	0	255	327	0.98	0.89	1.00	0.00	0.76	1.27
Хангал	35	2	17	0	16	0	0.04	0.03	0.09	0.00	0.05	0.00
Хишиг-өндөр	294	22	20	0	118	134	0.14	0.15	0.23	0.00	0.10	0.19
Хутаг-Өндөр	1327	92	175	0	401	659	0.41	0.48	0.53	0.00	0.25	0.61
Бүгд	10994	818	884	2	4960	4330	0.33	0.31	0.31	1.48	0.28	0.42

Хүснэгт II.14.9 Хорогдсон хээлтэгч, сумаар

Сум	Хорогдсон хээлтэгч						Зүй бусаар хорогдсон малд хорогдсон хээлтэгч малын эзлэх хувь					
	Бүгд	Адуу	Үхэр	Тэмээ	Хонь	Ямаа	Бүгд	Адуу	Үхэр	Тэмээ	Хонь	Ямаа
Булган	6	0	1	0	3	2	19	0	25	0	21	22
Баян-Агт	337	20	13	0	152	152	9	8	7	0	9	9
Баяннуур	7	0	0	0	3	4	25.9	0	0	0	33.3	30.8
Бугат	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Бүрэгхангай	68	0	0	0	58	10	17.7	0	0	0	21.5	12.5
Гурван булаг	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Дашинчилэн	2	0	0	0	2	0	1	0	0	0	2	0
Могод	129	12	9	2	71	35	76	48	60	100	88	75
Орхон	157	6	8	0	50	93	19.1	8	11.9	0.0	15.3	26.3
Рашаант	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Сайхан	532	22	17	0	333	160	28	20	34	0	27	33
Сэлэнгэ	86	11	19	0	31	25	100	100	100	0	100	100
Тэшиг	94	14	31	0	27	22	10.7	18.4	14.3	0	10.6	6.7
Хангал	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Хишиг-өндөр	6	0	0	0	2	4	2	0	0	0	2	3
Хутаг-Өндөр	278	17	44	0	83	134	20.9	19	25.1	0	21	20
Бүгд	1702	102	142	2	815	641	15.5	12.5	16.1	0	16.4	14.8

Хүснэгт II.14.10 Өвчнөөр хорогдсон том мал, сумаар

Сум	Өвчнөөр хорогдсон том мал						Зүй бусаар хорогдсон малд өвчнөөр хорогдсон малын эзлэх хувь					
	Бүгд	Адуу	Үхэр	Тэмээ	Хонь	Ямаа	Бүгд	Адуу	Үхэр	Тэмээ	Хонь	Ямаа
Булган	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Баян-Агт	103	0	0	0	103	0	2.62	0	0	0	6.01	0
Баяннуур	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Бугат	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Бүрэгхангай	236	0	1	0	222	13	61.46	0	5.26	0	82.22	16.25
Гурван булаг	52	0	0	0	52	0	71.23	0	0	0	85.25	0
Дашинчилэн	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Могод	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Орхон	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Рашаант	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Сайхан	125	5	3	0	107	10	6.68	4.59	6	0	8.7	2.07
Сэлэнгэ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Тэшиг	43	5	8	0	22	8	4.91	6.58	3.69	0	8.63	2.45
Хангал	6	0	4	0	2	0	17.14	0	23.53	0	12.5	0
Хишиг-өндөр	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Хутаг-Өндөр	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Бүгд	565	10	16	0	508	31	5.1	1.2	1.8	0.0	10.2	0.7

Статистикийн мэдээллийг хэрхэн авах вэ?

www.1212.mn Статистикийн мэдээллийн нэгдсэн сан
bulgan.nso.mn Хэлтсийн вэб сайт

Ухаалаг гар утас, таблет ашиглан статистикийн мэдээлэл авах ezStat аппликейшн

Статистикийн хэвлэл бүтээгдэхүүнийг унших Монстат аппликейшн

www.nso.mn сайтад бүртгүүлснээр цахим шуудангаар тогтмол авч болно.

www.facebook.com/pages/Статистик-Мэдээлэл
[www.facebook.com/pages/Булган аймагийн засаг даргын дэргэдэх статистикийн хэлтэс](http://www.facebook.com/pages/Булган-аймгийн-засаг-даргын-дэргэдэх-статистикийн-хэлтэс)

www.twitter.com/statistic_mn

1900-1212
1 минут = 200 төгрөг

70342766

СЭВЭСЭМЭЙН ХИШГЭЭНИЙН ХЭВЭГЭН ОМ
WWW.1212.MN

Хаяг:
Монгол улс, Булган аймаг, Булган сум,
Засаг даргын тамгын газар, 105, 106 тоот
Статистикийн хэлтэс
Утас:
70342766
И-мэйл:
bulgan@nso.mn
вэб:
www.bulgan.nso.mn

Address
Statistics office, №105, 106
Governers office Bulgan sum,
Bulgan aimag, Mongolia
Phone:
70342766
E-mail:
bulgan@nso.mn
Web:
www.bulgan.nso.mn